

Är då Shakespeare en man för alla tider?

I SLUTET GOTT, ALLTING GOTT LYCKAS en kvinna få en ovillig (och odräglig?) man på kroken genom att i mörkret byta plats med en annan kvinna, lura till sig ett samlag och bli med barn.

I SÅ TUKTAS EN ARGBIGGA GIFTER SIG en självständig kvinna med en man som plågar henne och hon håller sedan ett pinsamt tal till sin honom där hon visar hur kuvad hon är.

Dessa två pjäser av Shakespeare har många regissörer haft problem med. Varför? För att pjäsernas 'budskap' idag anses tvivelaktigt och därför visar att Shakespeare inte alls är 'en man för alla tider'. Resonemanget bygger på att alla pjäser bör sluta på ett sätt som vi kan acceptera.

HAMLET SLUTAR FÖR ALL DEL MED att nästan alla dör, men där finns ju, som i alla tragedier, ändå ett budskap. Hamlets vän Horatio överlever dessutom för att berätta historien för världen. I en uppsättning av Hamlet, som Jasenko Selemovic gjorde i Göteborg på 90-talet lät han krigsherren och 'räddaren' Fortinbras döda Horatio, som för att visa krigets villkor. Staffan Valdemar Holm lät i sin

uppsättning i Malmö kung Claudius (Hamlets fars mördare) undkomma i stället för att dö (som det står i manus) för att visa hurdan vår verklighet är.

OM DEN SJÄLVSTÄNDIGA KATARINA (i *Så tuktas en argbigga*) på Shakespeares tid var osannolik kvinna som publiken *ville* se tuktad, så är hon det knappast idag. Vi har också svårt att acceptera att det 'lyckliga' slutet innebär att hon *blir* tuktad. Hennes tal till sin man har gjort att många avstått från att sätta upp pjäsen. Och när sätts upp, försöker man få Katarinas smaklösa hyllning till sin förtryckare att låta som ett skämt och ibland till och med som om det i själva verket är *hon* som har makten? Man undrar varför. Och varför framställa hennes man som en kul och rätt så trevlig typ i stället för ett svin?

ETT PROBLEM ÄR FÖRSTÅS ATT MAN förväntar sig att pjäser som kallas komedier ska sluta lyckligt. Vad skulle hända om vi i *Så tuktas en argbigga* skulle uppleva tragedin i att som en kvinna blivit nedbruten av en otäck tyrann? Några kanske skulle tycka att 'här-går-man-ut-och-ska-ha-lite-trevligt-och-så möts-man-av-det-här!!!', Andra skulle nog bli berörda

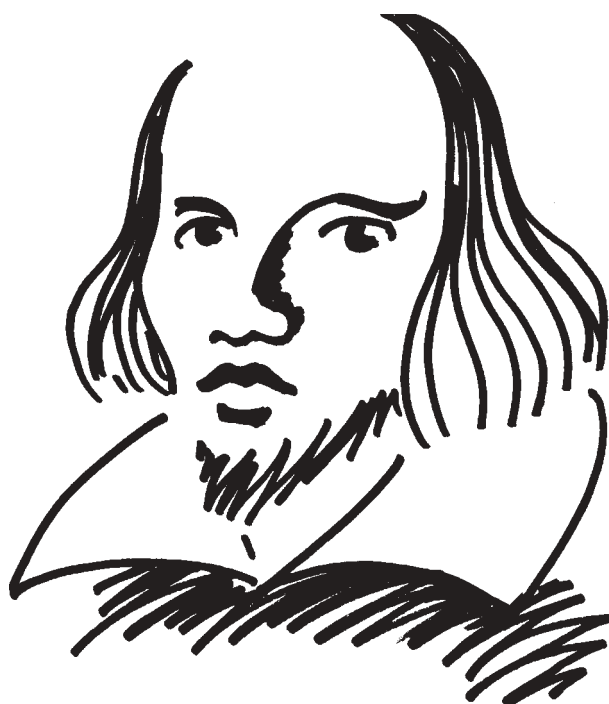
på ett sätt de inte hade väntat sig, känna igen världen omkring sig och tänka att Shakespeare faktiskt ändå är 'en man för alla tider'. Fast kanske inte just på ett sätt som Ben Jonson (som år 1623 myntade uttrycket) hade kunnat föreställa sig.

OM HELENA I SLUTET GOTT, ALLTING GOTT (hon som lurade till sig ett barn) spelas som en efterhängsen och omoralisk kvinna, och om Bertram spelas som en lika god kalsupare, får vi som publik uppleva en annan pjäs än den vi trodde vi skulle få se, och kan kanske konstatera att tiden fortfarande är ur led, om än på ett annat sätt än på Shakespeares tid. Men vad gör det? Vi är nog många som gärna lär oss något om oss själva och omvärlden när vi ser en pjäs av Shakespeare. Om vi sedan lär oss något om Shakespeares egen tid, kan vi väl se det som en extra bonus.

Regissörer som prövar nya sätt att tolka Shakespeares pjäser är värda all uppmuntran.

MEN KÖPMANNEN I VENEDIG DÅ? Där vill en jude skära ett stycke kött ur en kristen köpman, som inte kan betala tillbaks ett lån. Juden blir dömd att konvertera till kristendomen. Pjäsen spelas på Dramaten till hösten och vi behandlar pjäsen utförligt i nästa nummer.

Roland Heiel, ordförande

Shakespearesällskapet

c/o Roland Heiel
Mossen 6347
473 97 Henån
073 - 800 50 60
shakespearesallskapet@yahoo.se

Redaktion:

Roland Heiel, Kent Hägglund,
Ida Kaivola, Don Mahan
Ansvarig utgivare: Roland Heiel

Bli medlem

Sätt in årsavgiften på pg 133 24 78 - 5
Enskild medlem: 150 kr
Skolor, företag, teatrar mm: 250 kr
Om man är under 20 år: 50 kr
Stödmedlem: 250 kr
Tillägg för adress utomlands: 75 kr
Du får tidskriften Shakespeare fyra gånger per år.